

Οι επιστήμες της παραγωγής και το ασταθές και αστάθμητο θεμέλιό τους.

Η δεύτερη βιομηχανική επανάσταση (1900- 1950), δηλαδή η εισαγωγή της ηλεκτροκίνησης και της μηχανής εσωτερικής καύσης στο μεγάλο εργοστάσιο, δεν συνιστά έναν ουδέτερο μετασχηματισμό της παραγωγικής βάσης του 19^{ου} αιώνα. Αντίθετα, υποστηρίζουμε, πως αποτελεί προϊόν της αντίθεσης ανάμεσα στην πολιτική, κοινωνική, πολιτισμική και γνωσιολογική αυτονομία της εργατικής τάξης και των κοινοτήτων των μηχανικών και των κεφαλαιοκρατών. Αποτέλεσμα αυτής της αντίθεσης είναι η ανάδυση ενός νέου επιστημονικού πεδίου το οποίο αποκαλούμε: *επιστήμες της παραγωγής*. Οι επιστήμες της παραγωγής είναι ένα φάσμα γνώσεων και πρακτικών που μελετούν την βιομηχανική εργασία, την καταγράφουν και την σχεδιάζουν με σκοπό την βέλτιστη προσαρμογή των εργαζόμενων στις προσταγές της παραγωγής και τη μέγιστη αποδοτικότητά τους. Σε αυτό το πλαίσιο αναδύεται η *διαχειρισιολογία* (επιστημονικό μάνατζμεντ), το *κίνημα της αποδοτικότητας*, το *κίνημα των ανθρωπίνων σχέσεων*, η *επιστήμη της οργάνωσης και της διοίκησης της παραγωγής* και η *βιομηχανική ψυχολογία*. Παρά τη διαφορετική καταγωγή τους, όλα τα παραπάνω συσσωματώματα γνώσεων και πρακτικών ενοποιούνται, καθώς αναφέρονται στο ίδιο αντικείμενο: *την εργασιακή δύναμη*. Παράλληλα, ως σύνολο διαφοροποιούνται και αντιτίθενται ριζικά με το άρρητο σώμα γνώσεων επί της παραγωγικής διαδικασίας και πρακτικών που διαμορφώνουν οι κοινότητες των εργαζόμενων υποκειμένων. Η ασυμμετρία ανάμεσα στην αντίληψη που διαμορφώνουν για την παραγωγή τα εργαζόμενα υποκείμενα- η πρακτική γραμματική της- και στην θεωρητική σύλληψη της παραγωγής που διαμορφώνουν οι ειδικοί της παραγωγής- η θεωρητική γραμματική της- αποτελούν το θεμέλιο της αντίθεσης και της διαπάλης που χαρακτηρίζει την περίοδο της δεύτερης βιομηχανικής επανάστασης.

***

Το εγχείρημά μας φιλοδοξεί να διαμορφώσει έναν ενδιάμεσο χώρο ανάμεσα στην κοινωνιολογία, την ιστορία της επιστήμης και της τεχνολογίας και την ιστορία των επιστημονικών και των τεχνικών θεσμών από τη μια πλευρά και την ιστορία του εργατικού κινήματος από την άλλη. Τελικά, θα επιχειρήσουμε να υποστηρίξουμε πως η «εργασιακή δύναμη» αποτελεί έναν ειδικό συντελεστή της παραγωγικής διαδικασίας που χαρακτηρίζεται από τη δυνατότητα να αρνηθεί τη δεδομένη κατάσταση του: Διαθέτει τη δυνατότητα να ενεργοποιεί ένα φάσμα δυνητικών προοπτικών που δεν εξαντλούνται και πολλές φορές αντιτίθενται στην οργανωμένη (βιομηχανική και μετα- βιομηχανική) εργασία. Αυτή η σύλληψη της εργασιακής δύναμης βρίσκεται στα θεμέλια της σύγκρουσης ανάμεσα στα εργαζόμενα υποκείμενα και τους ειδικούς της παραγωγικής διαδικασίας. Οι *επιστήμες της παραγωγής* αποτελούν ένα επιστημονικό πεδίο που συγκροτείται μέσα στο περιβάλλον της *δεύτερης βιομηχανικής επανάστασης* με στόχο τη μελέτη, την καταγραφή και τελικά την *ανάσχεση της αυτο-αρνητικότητας* της εργασιακής δύναμης. Θα υποστηρίξουμε τελικά πως η

εργασιακή δύναμη αποτελεί το ασταθές και αστάθμητο θεμέλιο ενός νέου επιστημονικού πεδίου.

The sciences of production and their unstable and inconstant foundation.

The second industrial revolution (1900-1950), i.e. the introduction of electrification and the internal combustion engine in the large factory, does not constitute a neutral transformation of the 19th-century production base. Rather, we argue, it is the product of the opposition between the political, social, cultural, and cognitive autonomy of the working class and the communities of engineers and capitalists. The result of this opposition is the emergence of a new scientific field which we call: the sciences of production. The sciences of production are a range of knowledge and practices that study industrial labor, record it, and design it to optimally adapt workers to the imperatives of production and maximize their efficiency. It is in this context that management science, the efficiency movement, the human relations movement, the science of production organization, and management, and industrial psychology emerge. Despite their different origins, all these entities of knowledge and practices are united in that they refer to the same subject: labor power. At the same time, as a whole, they are differentiated and radically opposed to the indivisible body of knowledge on the production process and practices formed by the communities of working subjects. The asymmetry between the conception of production formed by working subjects - *its practical grammar* - and the theoretical conception of production formed by production experts - *its theoretical grammar* - are the foundation of the opposition and conflict that characterizes the period of the second industrial revolution.

***

Our project aspires to form an intermediate space between sociology, the history of science and technology, the history of scientific and technical institutions on the one hand, and the history of the workers' movement on the other. Ultimately, we will attempt to argue that *labor power* is a specific factor in the production process characterized by the possibility of denying its given status: It can activate a range of potential perspectives that are not exhausted and often rise against the organized (industrial and post-industrial) labor. This concept of the labor power is based on the foundations of the conflict, among the working subjects and the experts of the production process. The *sciences of production* are a scientific field that is being established in the context of the second industrial revolution intending to study, record, and ultimately halt the *self-negativity* of labor power. We will finally argue that *labor power* is the unstable and inconstant foundation of a new scientific field.

